

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КООПЕРАТИВНИХ ГРУП ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТА «ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» НА IV КУРСІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**В.В. Аваков**

ДВНЗ „Івано-Франківський національний медичний університет”, м. Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова:*дитяча терапевтична стоматологія, метод кооперативних груп.**Буковинський медичний вісник. Т.23, № 3 (91). С. 145-149.***DOI:***10.24061/2413-0737.XXIV.3.91.2019.76***E-mail:** *avakov777@gmail.com***Мета роботи** — підвищити ефективність навчального процесу шляхом застосування одного з методів інтерактивної форми навчання під час проведення практичного заняття дитячої терапевтичної стоматології на IV курсі стоматологічного факультету.**Матеріал і методи.** Впровадження в навчальний процес методу кооперативних груп, як інтерактивну форму навчання, з метою покращення засвоєння навчального матеріалу з предмета „дитяча терапевтична стоматологія” на IV курсі стоматологічного факультету Івано-Франківського національного медичного університету (ІФНМУ).**Результати.** У статті висвітлені сучасні підходи до організації проведення практичних занять із предмета «дитяча терапевтична стоматологія». З метою поліпшення засвоєння матеріалу та розвитку клінічного мислення нами запропоновано до використання такий метод інтерактивного навчання, як метод кооперативних груп, на практичному занятті, що триває 4 академічні години. Група отримує конкретну задачу, наприклад, провести диференційну діагностику карієсу та пульпіту, гострих форм пульпітів та періодонтитів, хронічних форм пульпітів та періодонтитів чи хронічних форм періодонтитів між собою. Окрім доповіді у своїй групі, студенти повинні брати участь у доповідях інших груп — доповнювати, виявляти помилки, ставити запитання, обговорювати можливі альтернативи діагностичних тестів з обґрунтуванням їх доцільності в даному клінічному випадку. Результати використання технології інтерактивного навчання методом кооперативних груп на кафедрі дитячої стоматології для вивчення предмета «дитяча терапевтична стоматологія» на IV курсі стоматологічного факультету ІФНМУ показали підвищення мотивації студента до повторення навчального матеріалу, його вивчення та поглибленого аналізу. Така педагогічна методика підвищує рівень володіння матеріалом вивчених тем, формує у студента вміння спілкуватися та працювати колективно, коректно формулювати запитання до колег чи робити їм зауваження.**Висновки.** Отже, правильна організація та проведення практичних занять з дитячої терапевтичної стоматології дозволяє підвищити ефективність навчального процесу на стоматологічному факультеті, а використання різних технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутніх лікарів-стоматологів є доцільним.**Ключевые***слова: детская терапевтическая стоматология, метод кооперативных групп.***ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА КООПЕРАТИВНЫХ ГРУПП ПРИ ИЗУЧЕНИИ ПРЕДМЕТА «ДЕТСКАЯ ТЕРАПЕВТИЧЕСКАЯ СТОМАТОЛОГИЯ» НА IV КУРСЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА ИВАНО-ФРАНКОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА****В.В. Аваков****Цель работы** — повысить эффективность учебного процесса путем применения одного из методов интерактивной формы обучения при проведении

Проблеми вищої медичної освіти

Буковинський медичний вестник. Т.23, № 3 (91). С. 145-149.

практического занятия по детской терапевтической стоматологии на IV курсе стоматологического факультета.

Материал и методы. Внедрение в учебный процесс метода кооперативных групп, как интерактивную форму обучения, с целью улучшения усвоения учебного материала по предмету «детская терапевтическая стоматология» на IV курсе стоматологического факультета Ивано-Франковского национального медицинского университета (ИФНМУ).

Результаты. В статье освещены современные подходы к организации проведения практических занятий по предмету „детская терапевтическая стоматология». С целью улучшения усвоения материала и развития клинического мышления нами было предложено к использованию такой метод интерактивного обучения, как метод кооперативных групп, на практическом занятии, которое длится 4 академических часа. Группа получает конкретную задачу, например, провести дифференциальную диагностику кариеса и пульпита, острых форм пульпитов и периодонтитов, хронических форм пульпитов и периодонтитов или хронических форм периодонтита между собой. Кроме доклада в своей группе, студенты должны участвовать в докладах других групп — дополнять, выявлять ошибки, задавать вопросы, обсуждать возможные альтернативы диагностических тестов с обоснованием их целесообразности в данном клиническом случае. Результаты использования технологии интерактивного обучения методом кооперативных групп на кафедре детской стоматологии для изучения предмета «детская терапевтическая стоматология» на IV курсе стоматологического факультета показали повышение мотивации студента к повторению учебного материала, его изучению и углубленному анализу. Такая педагогическая методика повышает уровень владения материалом изученных тем, формирует у студента умение общаться и работать коллективно, корректно формулировать вопросы к коллегам или делать им замечания.

Выводы. Правильная организация и проведение практических занятий по детской терапевтической стоматологии позволяет повысить эффективность учебного процесса на стоматологическом факультете, а использование различных технологий кооперативного обучения в процессе подготовки будущих стоматологов является целесообразным.

Keywords: *pediatric therapeutic dentistry, method of cooperative groups.*

Bukovinian Medical Herald. V.23, № 3 (91). P. 145-149.

APPLICATION OF THE METHOD OF COOPERATIVE LEARNING DURING THE STUDY OF SUBJECT «PEDIATRIC THERAPEUTIC DENTISTRY» TO THE IV YEAR STUDENTS OF THE FACULTY OF DENTISTRY OF THE IVANO-FRANKIVSK NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

V.V. Avakov

Objective. *To increase the efficiency of the educational process by applying one of the methods of interactive learning during the practical training to the fourth year students specialized in pediatric therapeutic dentistry of the faculty of dentistry.*

Material and methods: *Implementation into the educational process of the method of cooperative groups as an interactive form of training in order to improve the learning of educational material on the subject «Pediatric therapeutic dentistry» to the fourth year students of the faculty of dentistry, Ivano-Frankivsk National Medical University (IFNMU).*

Results. *The article highlights modern approaches to the organization of practical classes on the subject «Pediatric Therapeutic Dentistry». In order to improve material mastering and development of clinical thinking, we have proposed the*

Problems of higher medical education

method of interactive learning as a method of cooperative groups, in a practical lesson that lasts 4 academic hours. The group receives a specific task, for example, to conduct a differential diagnosis of caries and pulpitis, acute forms of pulpitis and periodontitis, chronic forms of pulpitis and periodontitis, or chronic forms of periodontitis among themselves. In addition to the report in their group, students should participate in reports from other groups — to complete, identify errors, ask questions, discuss possible alternatives to diagnostic tests, and justify their feasibility in this clinical case. The results of using the technology of interactive learning by the method of cooperative groups at the Department of Pediatric Dentistry for the study of the subject «Pediatric Therapeutic Dentistry» to the fourth year students of the Faculty of Dentistry IFNMU showed an increase in the student's motivation to repeat the study material, study it and in-depth analysis. Such a pedagogical technique enhances the level of knowledge of the material studied topics, forms the student's ability to communicate and work collectively, correctly formulate questions to colleagues or make remarks.

Conclusions. *Consequently, the correct organization and implementation of practical lessons in pediatric therapeutic dentistry can improve the efficiency of the educational process at the Faculty of Dentistry, and the use of various technologies of cooperative learning in the process of preparing future dentistry doctors is appropriate.*

Вступ. Розвиток сучасної медичної освіти в Україні вимагає нових підходів до організації навчального процесу, оскільки він спрямований на підвищення якості освіти випускників медичних закладів [1].

Професійне життя лікаря вимагає постійної самоосвіти і самовдосконалення. Цього можна досягти шляхом спільної співпраці та спілкування з колегами у вигляді консультацій, лікарських нарад, конференцій тощо. Отримання таких навичок спілкування є досить важливим елементом медичної освіти.

Сучасний освітній простір характеризується широким використанням інтерактивних методів навчання. Однією з технологій інтерактивного навчання є кооперативне навчання, що трактується як технологія навчання в невеликих групах, коли створюється можливість обговорення проблеми, доведення та аргументування власного погляду на неї. На сьогодні такий інтерактивний метод навчання широко застосовується у сфері освіти. Воно стало перспективним, оскільки допомагає викладачу працювати з великою кількістю студентів, удосконалює академічні досягнення та соціальний розвиток усіх студентів, вимагає розумового, емоційного, духовного та фізичного залучення тих, хто навчається, сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу й розвитку мислення, але й формує навичку висловлювати вголос свою думку [2, 3].

Кооперативна (групова) навчальна діяльність — це активна форма організації навчання в малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою і проблемною ситуацією, при якій створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення аргументації власного погляду. Ефективними компонентами кооперативного навчання є вироблення соціальних навичок та позитивної взаємодії у груповому процесі. Під час такого навчання слухачі змушені критично мислити, приймати

продумані рішення, бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми. Таким чином, кооперація — це форма співпраці або спільної діяльності студентів і викладача, яка має за мету досягнення загальних цілей [4].

Нових ознак набувають також і функції педагога під час кооперативного навчання, а його головним завданням є вселити в студентів віру в можливість успішного досягнення мети шляхом розв'язання проблеми, спонукаючи їх до самостійного пошуку. Далі він виступає помічником і одночасно рівноправним учасником групи. Навантаження на викладача при цьому зростає, адже він займається активним формуванням у студентів таких необхідних здатностей: вміння рефлексувати свої дії та дії інших членів групи, вибудовувати міжособистісні взаємини з колегами, з повагою ставитися до кожної думки, координувати свою діяльність із діяльністю колег, надавати своїм партнерам допомогу та користуватися їхньою допомогою, ставати на позицію інших і вміти змінювати свою позицію, надавати найвищого пріоритету досягненню колективної мети, не допускати переростання суперечностей у зіткнення позицій та інтересів та запобігати виникненню конфліктів тощо.

Мета роботи. Підвищити ефективність навчального процесу шляхом застосування одного з методів інтерактивної форми навчання під час проведення практичного заняття з дитячої терапевтичної стоматології на IV курсі стоматологічного факультету.

Матеріал і методи. Впровадження в навчальний процес методу кооперативних груп, як інтерактивну форму навчання, з метою покращення засвоєння навчального матеріалу з предмета «дитяча терапевтична стоматологія» на IV курсі стоматологічного факультету ІФНМУ.

Результати дослідження та їх обговорення. У VII семестрі студенти IV курсу стоматологічного факультету

Проблеми вищої медичної освіти

ІФНМУ на кафедрі дитячої стоматології з предмета «дитяча терапевтична стоматологія» продовжують вивчати ускладнений карієс тимчасових та постійних зубів у дітей. Досить важливою складовою тем, що вивчаються, є завдання провести диференційну діагностику карієсу, пульпіту і періодонтиту як у тимчасових, так і постійних зубах на різних етапах їх розвитку. Студент повинен досконало володіти знаннями клініки і діагностики цих нозологічних одиниць для виконання поставленого завдання. Необхідними також є ґрунтовні знання такого додаткового методу діагностики, як рентгенологічний. На прицільних рентгенограмах, ортопантомограмах, даних комп'ютерної томографії необхідно побачити не лише патологію, але й фізіологічні особливості, притаманні для різних періодів розвитку кореня зуба у дитини.

З метою поліпшення засвоєння матеріалу та розвитку клінічного мислення нами запропоновано до використання такий метод інтерактивного навчання, як метод кооперативних груп, на спарених практичних заняттях «Диференційна діагностика карієсу, пульпіту і періодонтиту в тимчасових зубах у дітей», та «Диференційна діагностика карієсу, пульпіту і періодонтиту в постійних зубах у дітей» на які відводиться 4 академічні години.

Практичне заняття проводиться за такою схемою. На попередньому занятті викладач формує кооперативні групи або пропонує студентам самим їх сформувавши залежно від психологічних симпатій з метою полегшення роботи в групі. Оскільки навчальні групи налічують від 8 до 10 студентів, то утворені кооперативні групи будуть складатися від двох до чотирьох осіб, всього три групи.

Група отримує конкретну задачу. Наприклад, провести диференційну діагностику карієсу та пульпіту, гострих форм пульпітів та періодонтитів, хронічних форм пульпітів та періодонтитів чи хронічних форм періодонтитів між собою. Викладач надає студентам ортопантомограми, прицільні рентгенограми, фотоматеріали із власного архіву чи підручників і атласів із відомими суб'єктивними та об'єктивними даними. Кожна кооперативна група повинна набрати матеріал на доказ того чи іншого діагнозу, запропонувати інші додаткові методи обстеження. До цього заняття студенти кожної групи готуються разом, колективно або кооперативно, але кожний студент групи має можливість виступити та провести диференційну діагностику різних проявів карієсу та його ускладнень між собою, назвавши спільні та відмінні ознаки патології.

Окрім доповіді у своїй групі, студенти повинні брати участь у доповідях інших груп — доповнювати, виявляти помилки, ставити запитання, обговорювати можливі альтернативи діагностичних тестів з обґрунтуванням їх доцільності в даному клінічному випадку.

Оцінювання проводиться згідно з визначеними критеріями відповідно до засад кредитно-трансферної системи освіти, але бал за представлену роботу виставляється всій групі, а не окремому студенту, що дає змогу кожній групі розподілити бали між собою залежно від вкладу в проведену спільну роботу. Оскільки

максимальна кількість балів за практичне заняття для окремого студента складає 3 бали, а мінімальна — 1,5 бала, то групі викладач присвоює, наприклад, максимумом $3 \times 3 = 9$ балів, а мінімумом $1,5 \times 3 = 4,5$ бала, якщо у групі три студенти. Причому максимумом два бали на кожного студента надається за роботу у своїй групі, а один бал — за участь у процесі обговорення доповідей інших груп, що спонукає студентів до активної участі в дискусії, дає можливість викладачу виявити їхні знання по вивчених темах.

Результати використання технології інтерактивного навчання методом «дитяча терапевтична стоматологія» на IV курсі стоматологічного факультету показали підвищення мотивації студента до повторення навчального матеріалу, його вивчення та поглибленого аналізу. Така педагогічна методика підвищує рівень володіння матеріалом вивчених тем, формує у студента вміння спілкуватися та працювати колективно, коректно формулювати запитання до колег чи робити їм зауваження.

Висновки

1. Правильна організація та проведення практичних занять з дитячої терапевтичної стоматології дозволяє підвищити ефективність навчального процесу на стоматологічному факультеті.

2. Використання різних технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутніх лікарів-стоматологів є доцільним.

Перспективи подальших досліджень.

Технології кооперативного навчання потребують подальшого глибокого вивчення та їхнього впровадження у вищі медичні навчальні заклади з метою якісної підготовки майбутніх спеціалістів.

Список літератури

1. Герасемчук МР. Місце мотивації у процесі навчання в особово-професійному розвитку майбутніх лікарів. Таврический медико-биологический вестник. 2013;16 (1):62–64.
2. Байда МВ. Можливості використання технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутнього вчителя. Збірка наукових робіт II Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями підготовки вчителя іноземної мови у контексті вимог Болонського процесу». 2009:233–235.
3. Ворон М. Методична робота в умовах кооперативного навчання (<http://osvita-ua.net/school/technol/1501>).
4. Бабенко АД. Застосування інтерактивної форми навчання у вигляді методу кооперативних груп під час вивчення предмета «ортодонція» на IV курсі стоматологічного факультету в рамках кредитно-модульної системи. Архів клінічної медицини. 2015;2 (21):64–67.

References

1. Herasemchuk MR. Mistse motyvatsii u protsesi navchannia v osobovo-profesiinomu rozvytku maibutnix likariv. [The place of motivation in the process of training in the professional development of future physicians.]. Tavricheskyi medyko-byolohycheskyi vestnyk. 2013;16 (1):62–64.
2. Baida MV. Mozhlyvosti vykorystannia tekhnolohii kooperatyvnoho navchannia v protsesi pidhotovky maibutnoho vchytelia. Zbirka naukovykh robot II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Priorytetni napriamy pidhotovky vchytelia inozemnoi movy u konteksti vymoh Bolonskoho protsesu». [Possibilities of using co-operative learning technologies in the process

Problems of higher medical education

of preparing a future teacher. Collection of scientific works of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Priority directions for the preparation of a foreign language teacher in the context of the requirements of the Bologna Process». 2009:233–235.

3. Voron M. Metodychna robota v umovakh kooperatyvnoho navchannia. [Methodical work in the conditions of cooperative learning]. (<http://osvita-ua.net/school/technol/1501>).
4. Babenko AD. Zastosuvannia interaktyvnoi formy navchannia

u vyhliadi metodu kooperatyvnykh hrup pid chas vyvchenia predmetu «ortodontiia» na IV kursi stomatolohichnoho fakultetu v ramkakh kredytno-modulnoi systemy. [The use of an interactive form of training as a method of cooperative groups when studying the subject of «Orthodontics» at the IV course of the dental faculty within the framework of the credit-module system. Archive of clinical medicine.]. Arkhiv klinichnoi medytsyny. 2015;2 (21):64–67.

Відомості про автора:

Аваков В. В. — кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої стоматології ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Сведения об авторе:

Аваков В. В. — кандидат медицинских наук, ассистент кафедры детской стоматологии ГБУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.

Information about the author:

Avakov V. V. — candidate of medical sciences, assistant of the Department of Pediatric Dentistry of SHEI «Ivano-Frankivsk National Medical University», Ivano-Frankivsk, Ukraine.

Надійшла до редакції 15.04.2019
Рецензент — проф. Годованець О.І.
© В.В. Аваков, 2019
